

1. נצח ישראל הקדמה

1. במה שכל סבה ראוי שתמצא עם המסובב, ואם לא כן לא היה סבה באמת.
2. ואם אתה רואה סבה והוא אינו נמצא עם המסובב, אינה סבה באמת.
3. המשל, כאשר אתה רואה שהבונה, הוא הנגר, והוא סבה אל הבית, והוא מת והבית נשאר, או אם אתה רואה האב, שהוא סבה אל הבן, והאב מת והבן נשאר, אין עליך לומר שהבנאי הוא סבה גמורה לבית, או האב סבה גמורה אל הבן, אל תאמר כך, שהסבה הוא שצריך שיהיה נשאר עם המסובב, שאם הוא סבה אליו להיות נמצא - גם הוא צריך לקיומו.
4. וכאשר נשאר הבית עומד אחר שמת הבנאי, זהו בשביל שלא היה הבנאי סבה לעמידת הבית ולקיום שלו.
5. כי לא היה הבנאי סבה רק אל התקרבות העצים זה לזה, ולהניח זה על זה, וכאשר אין הסבה - לא ימצא התקרבות העצים.
6. אבל קיום הבית הוא לעצמו, כי הארץ הוא נושא אליו.
7. אם כן הסובב לעמידת הבית הוא הארץ.
8. ובודאי זאת הסבה היא נשאר עם המסובב, ולא יתכן הסרת הסבה הזאת וישאר המסובב.
9. וכן אין האב סבה אל הבן, אבל האב סבה אל זריעת הזרע, וזאת הסבה נשארת, כי אם אין האב אין כאן זריעת זרע.
10. אבל הסבה המקיים הבן הוא הטבע שנתן השם יתברך אליו.
11. כי איך יתכן שיתן הסבה יותר ממה שנמצא בעצמו בו, ואם היה האב סבה לקיום הבן - אם כן תמצא שהאב יתן לבן יותר ממה שיש בו, כי יתן קיום לבן אף אחר שמת האב בעצמו, ולבנו יש לו חיות אחר מיתת האב, ודבר זה אי אפשר שיתן דבר מה שלא נמצא בו.
12. אבל סבת קיומו מסבה אחרת, הוא השם יתברך, אשר הוא סבת הכל, ואין סבה זולתו:

2. מהר"ל דרוש לשבת הגדול

... האדם נברא אחרון בשביל שהאדם הזה משלים מעשה בראשית, והאדם מקשר העולם עד שהוא אחד לגמרי, כי העליונים בפני עצמם והתחתונים בפני עצמם והאדם הוא שנברא מן העליונים ומן התחתונים, הרי האדם מחבר העליונים ותחתונים עד שהעליונים ותחתונים נעשו לאחד ואין עוד עליונים בפני עצמם ותחתונים בפני עצמם, ומפני כך נברא האדם אחרון, כי הדבר שהוא מחבר הכל ראוי שיהיה אחרון, כמו מי שהוא עושה חלק אחד ואחר כך עושה עוד חלק אחד ואחר כך מחברם עד שהכל נעשה אחד, ואם היה האדם נברא ראשון הרי לא הוא זה בריאתו שהיה נברא לחבר ולקשר הכל.

3. ספר גבורות השם - פרק סט

ואל יעלה על הדעת שהנמצאים הם דבר זולתו שאם היו נחשבים דבר זולתו אם כן הוא יתברך ח"ו יחסר דבר שהנמצאים זולתו, אבל אין הדבר כך כי כל הנמצאים שבים אליו באמתת מציאותו וכל הנמצאים אפס זולתו ...

4. ספר הכוזרי - מאמר רביעי אות א - לא

... ויש שהיו קוראים ליחס שבין בני ישראל ובין האלוה ולקשר אשר ביניהם -ה' שעל דרך זו נאמר הלוא משנאיך ה' אשנא ואיבי ה' והכונה לאויבי עם ה' ... 44. קול יהודה על כוזרי ר"ל שיש קורים בשם ה' השייכות והצטרפות והקשר הנמצא בין ישראל ואביהם שבשמים.

5. דרשות המהר"ל - דרוש לשבת הגדול

וכן אמר הכתוב וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, ואין פירוש אין עוד כי אין עוד אלוהים, אבל פירושו כי אין עוד דבר בעולם רק הש"י... כלומר כי אין בריאה עוד בנמצא...

6. מדרש רבה שיר השירים פרשה ה פסקה ג

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע רבי ינאי אמר תאומתי כביכול לא אני גדולה ממנה ולא היא גדולה ממני ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי תאומתי מה התאומים הללו אם חושש אחד מהן בראשו חבירו מרגיש כך כביכול אמר הקדוש ב"ה (תהלים צ"א) עמו אנכי בצרה שראשי נמלא טל על שם (שם ס"ח) ארץ רעשה אף שמים נטפו קווצותי רסיסי לילה על שם שנאמר (שופטים ה') גם עבים נטפו מים:

7. רש"י שבת דף לא/א

ריעך וריע אביך אל תעזוב (משלי כז) זה הקדוש ברוך הוא, אל תעבור על דבריו שהרי עליך שנאו שיעבור חבירך על דברך, לשון אחר חבירך ממש, כגון גזלה גנבה ניאוף ורוב המצות:

8. ספר נתיבות עולם א - נתיב גמילות חסדים - פרק ד

... השכמת ב"ה זהו כבוד התורה, אבל הכנסת אורחים כבוד אלהים עצמו להכניס האורח לבית ולכבדו בשביל שנברא בדמות ובצלם אלהים, ודבר זה נחשב כבוד השכינה עצמה והוא יותר מן התורה, ולכך התנא מקדים זה שאמר חביב האדם שנברא בצלם אלהים ואח"כ חביבין ישראל שנתן להם כלי חמדה.

9. מדרש תנחומא תזריע פרק ה

מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא איזו מעשים נאים של הקב"ה או של ב"ו א"ל של ב"ו נאים א"ל טורנוסרופוס הרי השמים והארץ יכול אדם לעשות כיוצא בהם א"ל ר"ע לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות שאין שולטין עליו אלא אמור דברים שהם מצויין בבני אדם. א"ל למה אתם מולין א"ל אני הייתי יודע שעל דבר זה אתה שואלני ולכך הקדמתי ואמרתי לך שמעשה בני אדם נאים משל הקב"ה הביא לו ר"ע שבליים וגלוסקאות א"ל אלו מעשה הקב"ה ואלו מעשה ידי אדם א"ל אין אלו נאים יותר מן השבליים.

10. מלבי"ם על ישעיה פרק א פסוק ג - חלק באור הענין

יען שנפש האדם כוללת כל מעשי בראשית, ובכנפיה צרורות כל הכתות המפוזרות בכל החי מכל בשר למיניהם, כחותיהם והפוכי כחותיהם בארח נשגב ובדרך כללי, לכן כל כח אשר נמצאהו בנפש אחד הבעלי חיים, בהכרח כי נמצא הכח הזה ביתר שאת ויתר עז בנפש האדם, ואם נראה האדם מתעלם מדלות הכח הזה ממקורות נפשו, להזיל מים ממעינותיה, הנה חטא ואשם על נפשו.